

Remissvar underlagsrapporter till nationellt skogsprogram N2015/2214/SK

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

- Tillväxtverket ställer sig bakom den bärande inriktningen för skogsprogrammet och delar bilden om att skogen är viktig i omställningen till en biobaserad ekonomi.
- Vi anser dock att det behövs ytterligare samordning kring definitioner, målbilder och åtgärdsförslag för att ett framtida skogsprogram ska kunna fungera och genomföras.
- Vi saknar utvecklade resonemang kring målkonflikter och vem som kommer att hantera dessa frågor.
- Vi anser att näringslivsfrämjande och företagsinriktade insatser för skogsnäringen bör falla inom ramen för Tillväxtverkets generella insatser för företagsutveckling. Finns behov av specifika insatser för skogsnäringen och ett större nationellt åtgärdsprogram som omfattar hela främjandesystemet vill vi se en dialog med departementet och andra berörda myndigheter.
- Vi anser att de regionala utvecklingsaktörernas roll för kompetensförsörjningen för skogsnäringen bör synliggöras.
- Vi delar inte uppfattningen om att det behövs fler forum utan att befintliga bör nyttjas och utvecklas

Tillväxtverkets ställningstaganden

1. Nationellt skogligt program

Tillväxtverket ställer sig positiv till ett fortsatt framtagande av ett nationellt skogsprogram men anser att det behövs fördjupade resonemang kring prioriteringar och åtgärder. De olika delrapporternas analyser och förslag är en bra grund för ett fortsatt arbete.

2. Samordnade målbilder

Vi anser att ett framtida nationellt skogsprogram måste ha en gemensam definition kring hållbart skogsbruk. Det saknas en samordning kring målbilder och åtgärdsförslag, vilket innebär att målbilderna varierar från att vara allmängiltiga till väl preciserade. Detta gör det svårt att få en överblick och resulterar i områden som i hög grad överlappar varandra med ej koordinerade insatser. Framför allt underlättas inte arbetet med att skapa en ökad enighet kring hur skogsnäringen, myndigheter och andra berörda ska jobba tillsammans och begränsar därmed ett skogsprogramms styrförmåga.

Avseende delrapport tre, 5.2.3 - *Säkerställ en väl fungerande infrastruktur* efterfrågar Tillväxtverket tydlighet gällande vilken typ av transporter som behöver prioriteras eller vilka insatser som i första hand behöver göras för att underlätta främjande av biobaserade produkter och energismarta transporter. Likande det resonemang som förs i delrapport två under 5.3.5 *Skogsbruket utvecklas mot ökad skonsamhet och mindre förbrukning av fossila bränslen*.

3. Hantering av målkonflikter

Tillväxtverket anser att det behövs utvecklade resonemang kring målkonflikter och vem som kommer att hantera dessa frågor. Ju fler som vill använda skogen och ser den som en resurs desto fler blir målkonflikterna. Liknande målkonflikter finns i andra näringar såsom gruvnäring, rennäring och besöksnäring. Här har Tillväxtverket kunskap och erfarenheter hur det går att arbeta med målkonflikter ur ett planeringsperspektiv på kommunal nivå¹. Pilotstudier kring målkonflikter pågår i Vilhelmina kommun och kopplar till den kommunala översiktsplaneringen inom miljömålet Storslagen fjällmiljö.

4. Åtgärdsförslag där Tillväxtverket pekas ut

Tillväxtverket anser att näringslivsfrämjande och företagsinriktade insatser för skogsnäringen bör falla inom ramen för Tillväxtverkets generella insatser för företag. Det omfattar förslagen 3.1.3 *Skapa incitament för ökat mångbrukande av skog* och 3.3.3.1 *Uppdra åt myndigheter och relevanta aktörer med ansvar för tillväxt och företagsutveckling att göra en satsning för skogens mångbruksföretag*. Finns behov av specifika insatser för skogsnäringen och ett större nationellt åtgärdsprogram som omfattar hela främjandesystemet vill vi se en dialog med departementet och andra berörda myndigheter.

Tillväxtverket ställer sig positiv till åtgärdsförslag 3.3.3.5 *Trä och design*. Tillväxtverket anser dock att det behövs förtydligande om vems efterfrågan på träbaserade material som ska öka- företagens, slutkonsumentens eller allmänheten i stort? Tillväxtverket anser även att det behövs klagörande om det rör sig om ett eller flera områden som till exempel design, arkitektur, textilier, biokemi som stödet till producenter ska utvecklas. Det behövs analyser kring hur stor efterfrågan är både internationellt och nationellt. Även förlaget om framtagande av kommunikationsplattform behöver förtydligas kring syfte, målgrupp och vem som ska ansvara för åtgärden.

5. Större entreprenöriellt fokus gentemot gruppen nyanlända

Tillväxtverket anser delrapporterna hanterar gruppen nyanlända som en homogen grupp och tar därmed inte hänsyn till att gruppen består av olika individer med olika förutsättningar. I del 1 uppfattar vi att det utslutande handlar om att skapa lågkvalificerade yrken inom skogsnäringen. I delrapport 4 saknar Tillväxtverket

---

¹ Handbok för kommuner som står inför stora gruv- och täktinvesteringar, info 0609

entreprenörskapsfokus med koppling till nyanlända samt nyanlända som en resurs för forskning och innovationer i ett internationellt sammanhang. Tillväxtverket saknar även utvecklade skrivningar om hur digitaliseringen påverkar skogsnäringen. Hur kommer en fortsatt automatisering och effektivisering inom fordons- och skogsbranschen förändra behovet av kompetens, och vilken typ av nya arbeten kommer att finnas för att locka såväl kvinnor som nyanlända?

6. Kompetensförsörjning för skogsnäringen

Tillväxtverket anser att det är viktigt att öka kunskapen om vilka möjligheter jobb som skogen erbjuder. Vi anser att förslaget om att utreda hur de skogliga utbildningarna bättre kan svara mot skogsnäringens kompetensbehov är bra, *3.2.1. del 1 Vässa forskning, högskola, universitet och yrkesutbildningar*. Samtidigt ser vi ett behov av att synliggöra de regionala utvecklingsaktörernas roll för kompetensförsörjningen. De regionala kompetensplattformarna fyller en viktig funktion i att samla och samordna aktörer regionalt inom kompetensförsörjnings- och utbildningsområdet för att ge ökad kunskap och översikt över utbud och efterfrågan.

Gällande *3.2.2 del 1 – Handslag om mer skog i skolan* föreslår vi att Skogsstyrelsen får i uppdrag att utveckla motsvarande digitala skolsatsning som SGU genomfört kring samspelet mellan geologi, naturresurser, hållbarhet och samhällsplanering. Tillväxtverket anser att det är ett bättre alternativ än att varje enskild kommun tar fram egna underlag.

7. Inte behov av fler arenor

Vi delar inte uppfattningen om att det efterfrågas fler regionala arenor. I flera av delprogrammen föreslås olika former av arenor både för kompetensförsörjning och dialoger med näringen och myndigheter. Våra erfarenheter, från regionala dialogforum som sker på politiker och tjänstemannanivå, överensstämmar inte med det resonemang som förs i *3.3.1 Arena skogen*. I de forum som Tillväxtverket och Näringsdepartementet regelbundet genomför med de regionala företrädarna är det en tydlig signal att det inte efterfrågas fler arenor. Länsstyrelser och Skogsstyrelsen har gemensamma regionala arenor för miljömålet Levande skogar riktade med näringen och skogsägare. Tillväxtverket anser att dessa i första hand kan utvecklas genom en god och ändamålsenlig koppling till det regionala tillväxtarbetet för att förena miljömål med en hållbar tillväxt.

Tillväxtverket delar analysen om att skogssfären är värdeskapande samtidigt som Sveriges roll och bidrag till global hållbar utveckling kan stärkas. I Team Sweden finns det undergrupper med branschinriktning. Där finns det möjlighet för näringen och regeringen att genomföra inriktade satsningar. Vi ser därför inte behov av ytterligare internationella arenor. Vidare vill Tillväxtverket lyfta det samarbete som sker inom Östersjösamarbete och Barrentssamarbetet. Här finns det etablerade arenor där det går att, som en större europeisk region, lyfta och marknadsföra skogsbaserade produkter, tjänster och kunskap på en internationell arena.

Övriga synpunkter

Inför det fortsatta arbetet med utformningen av ett nationellt skogsprogram och eventuellt ny uppdrag till Tillväxtverket efterfrågar vi en dialog med regeringskansliet.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Gunilla Nordlöf. Maria Engström har varit föredragande. I handläggningen har också Anna Bünger avdelningschef Åsa Bjelkeby, Daniel Fahlander, Therese Wallerqvist, Sandra Karlsson, Monika Kvä, och Johanna Giorigi och Ulf Savbäck deltagit.

Gunilla Nordlöf

Maria Engström